

Examenul de bacalaureat 2014

Proba E - b)

Limba și literatura maghiară maternă

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. a cím, alcím és a szöveg kapcsolata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszdadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A jelzős szó szerkezetből álló cím és az alcím utolsó szava a keresztény ember reményt nyújtó ünnepére vonatkozik, s egy pozitív, ünnepélyes hangvételű költeményt ígér. A beszédhelyzetre utaló alcím, amely rájátszik a világháború kitörésének élményét megörökítő Ady-vers címére (*Emlékezés egy nyár-éjszakára*), a címmel ellentétes tartalmú és hangulatú verset sejtet. A vers szövege ennek a kettős elvárásnak úgy felel meg, hogy az első két strófában a háborús pusztítás szorongató élményét az apokalipszist megidéző, kozmikus méretű, illetve az ember otthonos világának (ház, kert) képeivel sugallja, a 3-4. strófa pedig arról a megnyugvásról és jövőhitről szól, amely a karácsonyi hóhullással párhuzamosan lesz úrrá a törékeny világon és a gyermekszíveken.

b. a vershelyzet, a versbeszéd sajátosságai

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszdadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: az alcímben megjelölt vershelyzet konkrét (világháború, karácsony), a lírai én magatartására az emlékezés jellemző, a beszélő a gyermek tudatvilágába illeszkedve fejezi ki a megváltott ember életbizodalmát. A személyes, képi hatású, visszaemlékező versbeszéd igazodik a gyermek gondolatfűzéséhez, ezt jelzik az *is* kötőszóval összekapcsolt, párhuzamos szerkezetre épülő mondatok. A beszédben felidézett emlék közös tapasztalat, erre utal a *ránk* határozóragos névmás és a *gyermekszívünk* szó birtokos személyjele.

c. a poétikai eszközök jelentésképző szerepe

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszdadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a látványt és látomást összekapcsoló érzékletes képek a belső világ tartalmait szemléltetik pl. hasonlat (*akár a végítélet...*), megszemélyesítés (*a házak, kertek, az egész világ ...reszket, a pelyhek vigyázva...*), szinesztézia (*hangtalan meginduló puha hőésés*), metonímia (*gyermekszívünk nehéz*). Az alakzatok – túlzás (*roppant csönd, fényességes angyal*), párhuzam, ellentét – az érzelmi-hangulati kettőséget emelik ki.

d. a hangulatváltás és a vers színvilágának összefüggése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a háború rettenetét, nyomasztó súlyát s az ebből fakadó tragikus hangulatot az első versszakban a fekete színt konnotáló *sötét, zord* szavakat tartalmazó képek (*az égbolt elsötétedett, a végítélet zord fellege, ... a föld is oly sötét lett*) érzékeltetik. A félelem feloldódását, a megnyugvást és reményt a sötétséget felváltó fehér szín és fényesség szemlélteti.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont

Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A levél tárgya

5 pont

Lehetséges válasz: Mikszáth újra megkéri egykori felesége kezét

b. A levélíró érvei

5 pont

Lehetséges válasz: elismerést szerzett bel- és külföldön, népszerű, jól keres, úgy érzi, kárpótlással tartozik

c. Szómagyarázat

5 pont

Lehetséges válasz: anyagi gondjaim voltak, elhatároztam, jóvátettem minden hibát, megosztotta velem a szükségét, egy hónapon belül

d. Szövegalkotás

A magánlevél műfaji követelményeinek betartása (kezdő- és záróformulák, keltezés, személyes, közvetlen hang)

5 pont

Témataartás, stílustartás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás

5 pont

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a novella műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a novella műfaji sajátosságainak igazolása a választott alkotásban (pl. rövid terjedelmű epikus alkotás, cselekménye zárt, egyetlen eseményre koncentrált, kevés szereplőt vonultat fel, a szereplők általában változatlan jelleműek, gyakran csattanóval zárul)

b. stílusok keveredése

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: impresszionista, szimbolista, szecessziós, illetve naturalista, realista stílusjegyek kiemelése a választott novellából (pl. líraiság, pillanatnyi élmény, benyomás megörökítése, nominális stílus, színgazdagság, auditív és vizuális képek, szinesztéziák, díszítettség, zeneiség, jelképes jelentéssel rendelkező motívumok, hangulati túlfűtöttség,

egzotikum, az elmúlás megszépítése / a valóság hiteles és részletes bemutatása, társadalombírálat, objektivitás, hiteles leírás a nyomorról, tipizálás, ösztönösség, alantasabb nyelvi regiszterek)

c. a történetalakítás sajátosságai a választott novellában **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a metonimikus és/vagy metaforikus történetalakítás sajátosságainak kiemelése (pl. lineáris cselekményvezetés, kronologikusság, ok-okozati összefüggés az események között, a történet a valóság illúzióját kelti: valószerű hely, idő, szereplők / idősíkváltás, megszakítottság, metaforikus motívumok/mozzanatok, metaforikusság a tér- és időszerkezetben)

d. a főszereplő megteremtésének eljárásai **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, cselekedtetés, beszédmód, más szereplők általi jellemzés, névadás, tipizálás, környezetrajz, stilizálás, rájátszás stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**